

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кжж-08-000 009
Бања Лука, 13.11.2008. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Желимира Барића, као предсједника вијећа, Слободана Милашиновића, мр Вељка Икановића, Горане Микеш и Драгомира Миљевића, као чланови вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог Д. В., због кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 337. став 3. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући по жалби окружног тужиоца Б. Л. изјављена на пресуду Окружног суда у Бањој Луци број: 011-0-Кж-К-07-000 032 од 28.2.2008. године, у сједници вијећа, одржаној дана 13.11.2008. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Уважава се жалба окружног тужиоца у Б. Л., укида пресуда Окружног суда у Бањој Луци број: 011-0-Кж-К-07-000 032 од 28.2.2008. године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци број: 011-0-Кжж-07-000 032 од 28.2.2008. године одбијена је, као неоснована, жалба Окружног тужилаштва у Б. Л., а жалба оптуженог и његовог браниоца уважене и пресуда Основног суда у Бањој Луци број К-1596/06 од 31.1.2006. године преиначена тако што се оптужени Д. В., због кривичног дјела злоупотребе службеног положаја или овлашћења из члана 337. став 3. Кривичног законика Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), за које је том пресудом оглашен кривим, а на основу члана 350. тачка 1. Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП) ослобађа од оптужбе да је извршио кривично дјело злоупотребе службеног положаја или овлашћења из члана 337. став 3. КЗ РС. На основу члана 99. став 1. ЗКП-а одређено је да трошкови поступка падају на терет буџетских средстава.

Против те пресуде жалбу је, благовремено, изјавио окружни тужилац у Б. Л., који пресуду побија због битних повреде одредаба кривичног поступка из члана 364. став 1. тачка 11. ЗКП, повреде Кривичног закона из члана 365. ЗКП и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да ову жалбу и жалбу истог тужилаштва изјављену против пресуде Основног суда Бањалука К-1596/05 од 31.1.2006. године усвоји, пресуду Окружног суда у Бањој Луци број: 011-0-Кж-К-07-000 032 од 28.2.2008. године, укине и предмет врати на поновно расправљање и одлучивање или да пресуду Окружног суда Бања Лука преиначи,

жалбу Окружног тужилаштва Бања Лука изјављену против пресуде Основног суда Бања Лука број К-1596/05 од 31.1.2006. године усвоји, а жалбе оптуженог и његовог браниоца одбије као неосноване, оптуженог Д. В. прогласи кривим и изрекне му казну затвора у дужем временском трајању него што је то учињено пресудом Основног суда Бањалука број К-1596/05 од 31.1.2006. године.

Одговор на жалбу није поднесен, а Републички тужилац је писменим поднеском од 4.8.2008. године предложио да се жалба Окружног тужиоца у Бањој Луци уважи сходно изнесеном приједлогу.

Овај суд је испитао првостепену пресуду у оном дијелу који се жалбом побија, али и по службеној дужности у смислу члана 376. став 1. ЗКП, па је одлучио као у изреци из сљедећих разлога:

Побијана пресуда је донесена уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 364. став 1. тачка 11. ЗКП јер је изрека те пресуде противрјечна разлозима, због чега се ни чињенично стање за сада, не може прихватити као правилно утврђено нити примјена Кривичног закона оцијенити правилном. Дакле, ради се о повреди на коју је указала жалба тужиоца због које се пресуда мора укинути.

Ова битна повреда, по жалби тужиоца, постоји јер је изрека пресуде неразумљива, противрјечна сама себи и разлозима пресуде, а у погледу одређених околности пресуда уопште не садржи одлучне чињенице. Изнесени разлози су нејасни и противрјечни, а постоји и противрјечност између онога што се наводи као садржај одређених исправа и записника и самих тих исправа и записника.

У оквиру овог жалбеног основа жалба даље истиче да по схватању суду у радњама оптуженог нема обиљежја предметног кривичног дјела, што би подразумевало да се од стране суда прихвата да су доказани сви чињенични наводи оптужнице и пресуде, док из разлога пресуде произилази да је оваква пресуда донесена јер није доказано да је оптужени починио кривично дјело како због околности да нема доказа да је оптужени прекорачио овлаштења у погледу располагања финансијским средствима тако и због недостатка доказа да је критичне прилике поступао у намјери да другом прибави имовинску корист.

Жалба даље сматра да у образложењу побијане пресуде у коме се садржај вјештачења вјештака финансијске струке М. Л. прихвата као објективан и истинит и као доказ на коме је заснована ослобађајућа пресуда, а из кога произилази да је финансијска полиција у току 2000. године издвојила и исплатила наведени новчани износ на име донација који није предвиђен прописима о буџету и о финансијској полицији и у колизији је са тим прописима, егзистира знатна противрјечност у погледу оног што се наводи као садржај одређених исправа и самих тих исправа. Жалба уједно указује да се овај извјештај не прихвата од стране другостепеног суда јер није потврђен осталим доказима, мада је он потврђен исказом вјештака Л. и свједока – буџетског инспектора М. Г.

Тужилац даље наводи да нису јасно истакнути разлози позивања побијане пресуде на компартивну судску праксу и праксу Врховног суда Х. и разлога које се с тим у вези позива побијана пресуда обзиром да се тиме очигледно разјашњава институт незнатне друштвене опасности који у конкретном случају није примјењен, односно из образложења побијане пресуде не може се извести закључак да ли је овај институт евентуално примјењен обзиром да је основ за ослобађајућу пресуду члан 350. тачка 1. ЗКП.

Оправдани су жалбени приговори да се из пресуде не може закључити по ком основу је оптужени ослобођен оптужбе, уз напомену да ослобађајућа пресуда мора да садржи јасан и недвосмислен став по ком основу је она донесена. У изреци пресуде се као основ за ослобађање од оптужбе наводи члан 350. тачка 1. ЗКП, дакле, ако дјело за које се оптужује по закону није кривично дјело. Суд доноси ослобађајућу пресуду по овом основу само када чињенични опис садржан у оптужби не садржи битна обиљежја кривичног дјела или постоји нека околност која искључује постојање друштвене опасности или протуправности. Стога је погрешан приступ суда при доношењу побијане пресуде када најприје образлаже да одређене одлучне чињенице нису доказане, а затим на основу свога става о чињеничном стању изводи закључак да дјело на које указују докази није кривично дјело.

Наиме, по оцјени побијане пресуде (страна 7. и даље) потврђена је теза одбране оптуженог да је управо он, као директор органа, био овлаштен расплогати средствима, да су та средства била планирана као расходи и да су та средства имала карактер сопствених, а не буџетских прихода и да су та средства била употребљена за подмирење општедруштвених и хуманитарних потреба појединаца, а таква давања су постојала и у другим органима државне управе. Побијана пресуда закључује да су средства донација предвиђена финансијским планом за 2000. годину у ставци „остали трошкови – 160.000,00 КМ“ позивајући се при томе да су донације дате из властитих прихода Финансијске полиције и у складу са Планом рада Финансијске полиције за 2000. годину, а у оквиру њега и Планом прихода и расхода из кога произилази да је за „остале трошкове“ предвиђен износ од 160.000 КМ. Даље се наводи да је изведеним доказима утврђено да оптужени није прекорачио границе свог службеног овлаштења одобравањем исплата средстава – грантова физичким и правним лицима пошто је управо он, као директор, био овлаштен да располаже властитим средствима Финансијаске полиције у оквиру усвојеног Финансијског плана при чему није била угрожена ажурност и успјешност службе у њеном пословању и да је истим доказима је такођер утврђено да су донације и грантове исплаћивали и други државни органи, министарства и Влада Републике Српске и прије и послије 2000. године, на основу чега је суд утврдио да оптужени није имао намјеру да корисницима донација прибави имовинску корист.

Осим тога другостепени суд у понашању оптуженог није утврдио намјеру да другом прибави имовинску корист, па како је намјера прибављања имовинске користи злоупотребом службеног положаја или овлаштења битно обиљежје овог кривичног дјела, као субјективни елемент и мора бити несумљиво утврђена јер се

ово кривично дјело може извршити само са директним умишљајем по оцјени суда без тог елемента нема ни наведеног кривичног дјела. По ставу побијане пресуде оптужени није прекорачио границе службеног овлаштења и у ситуацији када у Финансијској полицији, а ни у другим органима који су одобравали грантове, није постојао Правилник на основу којег би се вршило одобравање таквих исплата нити је имао законских препрека за такво поступање без обзира на супротан став ревизора Радукића, кога овај суд није прихватио након што је извршио увид и прочитао (!?) релевантне одредбе Закона о буџету, Закона о финансијској полицији и Закона о државној управи. На крају побијана пресуда закључује да је оптужени поступао у границама свог овлашћења и није прекорачио границе тог овлашћења, нити је имао намјеру да примаоцима одобрених донација прибави имовинску корист, то у његовим радњама нема тих битних елемената кривичног дјела злоупотребе службеног положаја или овлашћења из члана 337. став 3. КЗ РС (не наводи који други битни елемент кривичног дјела, осим намјере прибављања имовинске користи недостаје), а без њих ни тог дјела нити било којег другог дјела, ваљало је уважити жалбу оптуженог и његовог браниоца, које су на то правилно указале, те преиначити првостепену пресуду ослобађањем оптуженог од оптужбе на основу члана 350. тачка 1. ЗКП.

Из овакве констатације другостепеног суда произилази оцјена да није утврђена намјера прибављања противправну имовинску користи себи или другом (за постојање кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 337. став 3. КЗ РС потребно је утврдити намјеру прибављања противправне имовинске користи себи или другом, која мора бити несумњиво утврђена јер представља субјективни и један од битних елемената овог кривичног дјела, које се моће извршити само са директним умишљајем) што је у супротности са напријед изнесеном оцјеном побијане пресуде да је изведеним доказима утврђено да оптужени није прекорачио границе свог службеног овлаштења, при чему побијана пресуда не образлаже какве је намјере оптужени имао приликом одобравања исплате неповратних средстава – грантова физичким и правним лицима која је вршена искључиво у новцу .

Иначе, под појмом намјере подразумијева се свијест о циљу који се кани постићи у извршењу дјела и она увијек претпоставља и хтијење дјела. Према томе се у изреци пресуде субјективна страна дјела описује тако да је оптужени био свјестан дјела и да је хтио његово извршење тј. да је радио са директним умишљајем. Извршилац који ради са намјером предвиђа последицу, не само као извјесну, већ је хоће и баш због тога предузима радње. У изреци побијане пресуде субјективна страна дјела се описује тако да је оптужени био свјестан дјела и хтио његово извршење („ како би истима прибавио имовинску корист,“) тј. да је радио са директним умишљајем, а у образложењу наводи да та намјера није утврђена.

Дакле, овако конципирано образложење не садржи потпуне разлоге о свим чињеницама одлучним за оцјену постојања намјере прибављања имовинске користи у конкретном случају, као битног елемента кривичног дјела, а дати разлози кроз оцјену понашања оптуженог, карактера радњи која по оптужници манифестују намјеру оптуженог да другима прибави имовинску корист и доказа изведених на

претресу, указују на закључак побијане пресуде да нема доказа да је оптужени починио дјело за које је оптужен, што би представљало основ садржан у члану 350 тачка 3. ЗКП. Како је у изреци пресуде се као основ за ослобађање од оптужбе означен основ из члана 350. тачка 1. ЗКП, дакле, ако дјело за које се оптужује по закону није кривично дјело и манифестује се у недостатку битних обиљежја кривичног дјела или постојању неких околности које искључују постојање друштвене опасности или протуправности, онда су дати разлози у образложењу доведени у противрјечност са изреком пресуде.

Према томе образложење побијане пресуде са наведеним недостатцима датих разлога, у цјелини посматрано, не задовољава критерије прописане одредбом члана 357. став 7. и 9. ЗКП-а да би се могло прихватити као мјеродавно образложење и у себи садржи разноврсне облике битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 364. став 1. тачка 11. ЗКП-а, на коју се жалбом Окружног тужиоца с правом указује и због чега се пресуда мора укинути.

Како жалба тужиоца указује на наведене недостатке образложења побијане пресуде, који манифестују означену битну повреду кривичног поступка, те ко се ради о повредама одредаба кривичног поступка таквог карактера које није могуће санирати одлуком која се доноси у сједници вијећа овог суда, то је уважавањем ове жалбе, а у смислу одредбе члана 385. став 1. ЗКП-а ваљало укинути побијану пресуду и предмет вратити истом суду на поновно суђење.

У поновном поступку отклониће се недостатци у суђењу на које је указано овим рјешењем и све проведене доказе цијенити на начин прописан законом, а нову пресуду образложити у смислу члана 357. став 7. ЗКП-а, водећи рачуна и о осталим приговорима жалбе, а посебно о приговорима жалбе тужиоца да је чињенично стање погрешно утврђено, да су одредбе Закона о буџету, Закона о финансијској полицији и Закона о државној управи погрешно тумачене и образложене и да је Кривични закон повријеђен у питању да ли је дјело за које се оптужени гони кривично дјело. Само ако се тако поступи моћи ће се донијети правилна и на закону заснована одлука.

Сходно свему напријед изнесеном овај суд је на основу члана 385. став 1. Закона о кривичном поступку одлучио као у диспозитиву овог рјешења.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Желимир Барић

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић